

підприємницькій діяльності. Якість продукції відноситься до числа найважливіших критеріїв функціонування підприємства в умовах насиченого ринку і переважної нецінової конкуренції. Підвищення технічного рівня і якості продукції визначає темпи науково-технічного прогресу і зростання ефективності виробництва в цілому, впливає на інтенсифікацію економіки, конкурентоздатність вітчизняних товарів і життєвий рівень населення країни [1].

Управління якістю продукції, зокрема харчової промисловості, - це встановлення, забезпечення і дотримання необхідного рівня якості при її розробці та виготовленні, що досягається шляхом систематичного контролю за якістю і цілеспрямованого впливу на умови й фактори, від яких вона залежить. Система управління якістю продукції має багаторівневий комплексний характер. Вона забезпечує єдність і взаємозв'язок технічного, організаційного, економічного, соціального і правового аспектів. Управління якістю охоплює основні елементи виробництва, які впливають на якість продукції: засоби праці, предмети праці та саму працю.

Система управління якістю продукції представляє собою регламентований стандартами підприємства порядок регулювання виробничих процесів, що направлений на забезпечення необхідного рівня якості продукції при її розробці, виготовленні та зберіганні. Вона повинна бути невід'ємною частиною системи управління виробництвом, метою якої є посилення впливу механізму управління на підвищення якості роботи та ефективності виробництва за рахунок концентрації зусиль на найбільш важливих ключових трудових процесах та виробничих функціях [2].

Управління якістю продукції і ефективним використанням ресурсів, у т. ч. при виробництві продуктів харчування, має здійснюватись на основі реалізації таких функцій як прогнозування технічного рівня виробництва продукції і розвитку підприємства; планування підвищення якості продукції і ефективності виробництва; нормування і організація розробки нової продукції на виробництві; забезпечення стабільності запланованого рівня якості продукції при її розробці, виготовленні, зберіганні та збуті; організація метрологічного забезпечення; контроль якості та випробування. В управлінні якістю повинні брати участь всі підрозділи і громадські організації підприємства.

Виконання вимог до якості будь-якої продукції неможливе без проведення суворого контролю конструктивних і технологічних параметрів її виробництва. При цьому необхідно виходити з того, що якість продукції закладається при розробці проекту, забезпечується під час її виготовлення та підтримується в процесі експлуатації.

Проблема якості продукції є глобальною, оскільки зачіпає, перш за все, здоров'я людини. Особливо це стосується якості продуктів харчування, яка значною мірою визначає демографічний аспект людського розвитку, рівень життя, соціальну активність людини та впливає на всю економіку країни. Тому, щоб забезпечити високий рівень життя людини в державі, прогресивний розвиток людського потенціалу, економічне зростання, необхідно приділяти якості продуктів харчування підвищену увагу.

У сучасних умовах людина все менше довіряє якості вироблених продуктів. Це пов'язано як з погіршенням умов навколишнього середовища (підвищена хімізація і індустріалізація виробництва), так і з генною модифікацією продуктів харчування і низьким контролем якості в процесі виробництва продуктів харчування. При нинішній ситуації в Україні проблема якості є надто важливою і повинна бути вирішена спільними зусиллями держави, керівників колективів підприємств, учених, конструкторів, кожного інженера, робітника, що в кінцевому результаті забезпечить конкурентоспроможність національної економіки.

Література

1. Паршина О.А. Управління конкурентоспроможністю продукції: Монографія / О. А.Паршина. – Д.: Національний гірничий університет, 2010. – С. 280
2. Єськов П.О. Українська асоціація якості – запорука якості в Україні / П. О. Єськов // Факти, 25.10.2012 р., с.3-4
3. 3. Фатхутдінов Р. А., Лісовська Г. В. Управління конкурентоздатністю організації : підручник / Р. Фатхутдінов, Г. Лісовська. – К. : «Кондор», 2009. – 470 с.
4. Шаповал М. І. Менеджмент якості : навчальний посібник / М. І. Шаповал / – К. : «Кондор», 2011. – С. 471.

Орлова А.А., к.е.н., ст. викл., Губанова В.В., студ. гр. ЕК-12
Кіровоградський національний технічний університет

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Ринок праці є віддзеркаленням політичних і соціально-економічних процесів, що відбуваються в державі, оскільки характеризує методи макроекономічного регулювання та ефективність соціальної політики, а також становище національної економіки в цілому. Стан ринку праці в Україні протягом останніх 20 років характеризується негативними тенденціями. Світова економічна криза посилила деструктивні явища, пов'язані зі спадом виробництва, скороченням показників зайнятості населення та стрімким зростанням кількості безробітних. Не зважаючи на значну кількість праць вітчизняних та закордонних вчених (Бугуцький О.А., Демуш О.Б., Долішний М.І., Ємельяненко Л.М., Онікієнко В.В.,

Ткаченко Л.Г.), присвячених даній проблематиці, існує доцільність подальших досліджень проблем та сучасних тенденцій ринку праці в Україні.

У результаті радикальних реформ 90-х років та відсутності вираженої державної політики в сфері зайнятості в Україні було зруйновано планову систему підготовки та руху кадрів, держава фактично не регулює розмір заробітної плати [3]. У той же час не було сформовано нової ефективної системи координації сфер зайнятості та освіти. Як наслідок, маємо структурні диспропорції у попиті та пропозиції робочої сили, високий рівень безробіття, низьку соціальну підтримку населення.

До основних чинників, які гальмують формування ринку праці, більшість науковців відносять: тривалий спад виробництва; наявність та зростання рівня прихованого безробіття; неконтрольовану міграцію населення і робочої сили до країн колишнього СРСР та країн Європейського співтовариства [3]; низький рівень середньої заробітної плати (середня зарплата в Україні становить близько 370 доларів); відсутність зв'язку між державними і ринковими методами регулювання зайнятості; недосконале інформаційне забезпечення.

Однією з основних проблем на ринку праці України є безробіття. Проведений аналіз засвідчив, що значної шкоди українському ринку праці завдала світова фінансова криза. Згідно статистичних даних, в Україні кількість офіційно зареєстрованих безробітних у 2009 р. зросла на 237,8 тис. осіб порівняно з 2008 роком [4]. У цей період відбувається значний спад показників розвитку економічного добробуту країни. У 2010 році ситуація дещо покращилася і кількість безробітних знизилася на 373,9 тис. осіб [4].

У посткризовий період поступово стає помітною тенденція до зниження рівня безробіття в країні, що супроводжувалось економічним зростанням, пов'язаним з нарощуванням підприємствами своїх виробничих потужностей та використанням найманої праці. Проте, у 2011 році показники кількості безробітних знизилися на 52,9 тис. осіб. Серед можливих причин такої тенденції - новий Податковий кодекс України, а також нова пенсійна реформа, за якої велика кількість малих підприємств значно скоротила обсяги виробництва або взагалі припинила свою діяльність [1, с. 110].

Нині актуальною залишається проблема гендерної диференціації доходів населення України. Практично в більшості країн світу, у тому числі і в Україні, простежується концентрація жінок в галузях і професіях із нижчим рівнем оплати праці. Тому очевидним є факт зниження рівня заробітної плати жінок при переході з галузей, в яких домінують чоловіки, в галузі, де більшість працюючих – жінки. Розмір середньої заробітної плати жінок є нижчим навіть там, де переважає жіноча праця. Крім того, кількість зареєстрованих безробітних серед жінок більша, ніж чоловіків, що теж впливає на розмір доходів (табл. 1) [2].

Таблиця 1

Кількість зареєстрованих безробітних за статтю та місцем проживання у 2013 році
(на кінець звітного періоду; тис. осіб)

	Січень	Лютий	Березень	Квітень	Травень	Червень	Липень	Серпень
Всього	564,5	589,1	571,6	534,7	501,0	465,3	451,5	435,4
жінки	293,4	303,7	301,5	292,5	275,9	259,1	254,6	247,8
чоловіки	271,1	285,4	270,1	242,2	225,1	206,2	196,9	187,6
міське населення	316,9	326,2	325,4	322,3	308,9	291,4	286,2	278,0
сільське населення	247,6	262,9	246,2	212,4	192,1	173,9	165,3	157,4

Таким чином, становлення ринкових відносин в Україні супроводжується зростанням числа безробітних, гендерною диференціацією доходів, дефіцитом робочої сили певних категорій і, в той же час, нестачею робочих місць. Наявність цих та інших проблем свідчить про потребу прийняття термінових і радикальних заходів, спрямованих на їх вирішення, зокрема:

- підсилення контролю щодо дотримання норм трудового законодавства, яке захищає інтереси громади щодо гарантій зайнятості, умов праці, її оплати;
- покращення якості освіти, підготовки та перепідготовки фахівців; підвищення гнучкості та ефективності системи професійної освіти;
- зосередження уваги на оплаті праці жінок, зокрема у шкідливих умовах;
- зменшення гендерної диференціації доходів населення України та розриву у заробітній платі жінок та чоловіків.

Література

1. Гальків Л.І. Втрати людського капіталу: чинник безробіття / Л.І. Гальків // Економіка і регіони. – 2009. – №2. – С. 110-113.
2. Карпуньо І.О., Колесник І.В. Проблеми сучасного розвитку ринку праці України [Електронний ресурс] / І.О. Карпуньо, І.В. Колесник // Ефективна економіка. — 2012. — № 4. — Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=523>
3. Кончаковський С.О. Сучасні моделі ринку праці: стан та шляхи розвитку [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/nppdaa/3.2/195.pdf>
4. Офіційний сайт Держкомстату України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.